

Hensyn til dem, som havde Bopæl paa to Steder, det Sted være bestemmende, hvor Vedkommende selv gjorde sin Valgret gjældende. Jeg tror at have Ret til at gjøre denne Betragtning gjældende, naar jeg ser hen til foregaaende Forhandlinger om denne Sag. Derved, at Vedkommende, som har Bopæl paa 2 Steder, vælger at gjøre sin Valgret gjældende paa et Sted, tilkjendegiver han, hvor hans politiske Domicil er. Maa jeg med Hensyn til Forhandlingen om den paagjældende Paragraf, nemlig § 48 i Valgloven, henlede Opmærksomheden paa, at den almindelige Opfattelse baade i Folkethinget og Landsthinget i 1867 var den, at det skulde forholde sig saaledes, som jeg her siger, at der, hvor Vedkommende gjorde sin Valgret gjældende, der var han ogsaa valgbar, eller at Valgret og Valgbarhed hørte sammen. Der var ganske vist Adskillige, der vare af en modsat Opfattelse; men de bleve imødegaaede baade i Folkethinget og Landsthinget med Ytringer som disse, at det ser underligt ud, om man er imod en dobbelt Valgret og alligevel vil holde paa en dobbelt Valgbarhed. Maa jeg faae Lov til at oplæse nogle Ytringer af den daværende Conseilspræsident. Han sagde blandt Andet Følgende: „Med Hensyn til det Vindringsforslag, der er stillet af Flertallet, som gaar ud paa, at man kun kan udøve sin Valgret til Landsthinget paa det Sted, hvor man gjør sin Valgret til Folkethinget gjældende, da hifalder jeg fuldkommen, at en saadan Fastsættelse finder Sted i Lovforslaget, og deraf følger naturligvis, at jeg ogsaa deler Ansættelse med dem, der foreslaa, at om En end fyldestgjør Valgbarhedsbetingelsen i flere Valgkredse, skal han dog kun kunne vælges i den, hvor han gjør sin Valgret gjældende.“ Denne Conseilspræsidentens Opfattelse, som han fandt saa naturlig, havde det store Flertal for sig i Landsthinget. Et forklarende Tillæg til Valglovens § 48 i den af Conseilspræsidenten antydede Retning blev vedtaget i Landsthinget med 39 Stemmer mod 14, trods at dette Tillæg var uheldig redigeret. Da Forslaget kom over til Folkethinget, blev denne Tillægsbestemmelse omredigeret, men kom til at indeholde det Samme; den kom til at lide saaledes: „Har den, der iøvrigt fyldestgjør Valgbarhedsbetingelsen, fast Bopæl i flere Landssthingskredse, er han valgbar i den

Kreds, hvor han gjør sin Valgret til Folkethinget gjældende.“ Denne Bestemmelse blev enstemmig vedtagen i Folkethinget; det kan ses af Folkethingstidende for samme Aar Sp. 7309. Men efter at man altsaa enstemmig havde vedtaget denne Tillægsbestemmelse — og jeg nævner det for derved at vise, at jeg nok har Ret, naar jeg siger, at dette var den almindelige Opfattelse den Gang — kom man ind paa en Overveielse af, at der var Vanskeligheder forbunden dermed, nemlig med Hensyn til dem, som vare valgbare, men ikke valgberettigede. De, der vel vare over 25 Aar, men endnu ikke havde fyldt 30 Aar, kunde jo nemlig ikke vælge deres politiske Domicil og kunde altsaa ikke gjøre deres Valgbarhed gjældende, naar de havde Bopæl i to Kredse. Man tænkte saa paa en anden Bestemmelse for at raade Bod herpaa og vilde, at de selv skulde vælge Stedet for deres Valgbarhed; men det ansaa man dog for uheldigt og enedes saa tilsidst om at lade alle forklarende Bestemmelser falde under Henvisning til § 86 i Valgloven, der lyder saaledes: „Valgbestyrelsen kan ikke forkaste Stemmer, fordi disse falde paa Mænd, om hvis Valgbarhed der kan reises Tvivl, men saadanne Spørgsmaal blive i fornødent Fald at afgjøre af Landsthinget.“ Under Henvisning altsaa til, at Vælgerne Intet kunde afgjøre i saa Henseende, men at tvivlsomme Spørgsmaal skulde afgjøres af Landsthinget, lod man alle forklarende Tillæg til denne Paragraf falde og frøiede endvidere til: „Hvorledes vi end skrive Loven, bliver det Vælgernes Sag at undersøge, om den Mand, de stemme paa, er valgbar eller ikke, og have de i den Henseende begaaet nogen Feil, bliver det Landsthinget, der skal afgjøre, om Valget er gyldigt eller ikke.“ Nu foreligger en saadan Afgjørelse for Landsthinget, og jeg tror ikke, jeg feiler, naar jeg siger, at det nok er første Gang, en saadan Sag foreligger til Landsthingets Afgjørelse. Ganske vist faldt der i 1874 fra Ordføreren for Udvalget til Valgbrevets Prøvelse nogle Ytringer om et lignende Tilfælde; men der blev ikke reist nogen Forhandling om denne Sag. Om den daværende Conseilspræsident meddelte Udvalget nogle af de Grunde, som han havde for sin Valgbarhed der, hvor han var valgt, veed jeg ikke, de kom ikke til